

Het Kustersluik

Heemkundevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 12
2018

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210
Redactieleden: Koos Nieuwenhuizen, Dieter Verbeek, Rien Visser, Netty Waarts

no. 2

Van de redactie

Wanneer ik de kopij van dit Kustersluik doorlees dan merk ik dat we in een andere periode van het jaar beland zijn. Geen lezingen meer, maar we gaan er op uit. Dat past natuurlijk ook veel beter bij het jaargetijde zoals het voorjaar en de zomer.

Ik vraag u met aandacht naar de **twee excursies** te kijken en de uitnodigingen te lezen. Want dat is een prachtig aanbod. De kleine excursie dicht bij huis en de grote excursie wat verder weg. Wat een mogelijkheden om er eens lekker uit te zijn en bovendien nog leerzaam ook. Van zo'n aanbod van onze vereniging word je alleen maar vrolijk. Weet u waar ik ook vrolijk van geworden ben? Van ons nieuwe redactielid Dieter Verbeek. Alles gaat natuurlijk niet vanzelf en we hebben het allemaal druk, dus kost het altijd wat moeite om weer nieuwe vrijwilligers te krijgen. Daarom

Dieter hartelijk welkom in de redactie en in dit nummer kunnen we al van jouw werk genieten. Ik hoop dat je er veel zin in blijft houden.

De redactie wenst u een fijne zomer toe met veel vakantievreugd.

Maar vergeet niet om u in te schrijven voor een van de excursies of allebei als een goede start van een zomer vol reisplezier.

Rien Visser

Van de voorzitter

Op deze zonnige Bevrijdingsdag moet ik de kopij inleveren voor een nieuwe editie van Het Kustersluik. Het hoofd nog vol van alles wat deze week is gepasseerd. In de allereerste plaats kunnen wij met genoegen terugkijken op de twee voorstellingen van 'De ronde van '43'; een voorbeeld van samenwerking en durf van drie verenigingen. Zij hebben op indringende wijze vorm gegeven aan gedenken. Fijn ook dat u, met vele anderen, voor twee volle zalen zorgde. Dank daarvoor!

Op 4 mei was weer de jaarlijkse Dodenherdenking in Sprang. Ons werd gevraagd om dit jaar ook in de kerk een

bijdrage te leveren aan het programma. Herdenken is ook verhalen vertellen. Zeker als de generatie die de oorlog nog bewust heeft meegemaakt de komende jaren ons zal ontvallen. Mooie en aangrijpende toespraken van wethouder Van Groos en burgermeester Kleijngeld. De lokale gebeurtenissen werden vertaald naar het heden. En de vraag: 'Wat zou jij doen in die complexe omstandigheden?', is gemakkelijker gesteld, dan daarop een antwoord te geven. Sinds vorig jaar leggen we ook een bloemstuk namens de vereniging bij het monument aan de Tilburgseweg.

In die week waar we ook nog steeds in intensieve onderhandeling met de gemeente over de verkoop van ons pand in de Schoolstraat en de medewerking tot aankoop van Julianalaan 5. Het ziet er naar uit dat wij binnenkort tot overeenstemming komen. In verband met deze situatie zijn de activiteiten rond fondswerving even geparkeerd.

Een ander ingrijpende zaak die ons bezig houdt, is de nieuwe privacywetgeving die vanaf 25 mei geldig is. Wij hebben ons gebogen over deze Algemene Verordening Gegevensverwerking en zullen hierop beleid maken.

Daarnaast is er ook een informatieavond gehouden over het auteursrecht en dan met name gericht op foto's. Ik zal u de details onthouden, maar in elk geval zullen wij bij iedere foto die wij ontvangen een reeks vragen moeten stellen. Brabants Heem zal de heemkundeverenigingen hierbij ondersteunen en adviseren.

De wereld hangt tegenwoordig van regelgeving en juridisering aan elkaar.

Wat een verschil met de wereld waarmee u kon kennismaken tijdens de archeologietentoonstelling in Waalwijk die door de gezamenlijke heemkundeverenigingen uit onze gemeente werd georganiseerd. Ruim 900 bezoekers namen een kijkje in het voormalige Waalwijkse stadhuis. Dank ook aan onze leden die als suppoost en anderszins hieraan hebben meegewerkt. **De komende periode wordt u uitgenodigd voor de excursies.** Wij wensen u een goede zomer toe.

Piet Pruijssers

Kleine excursie op zaterdag 23 juni 2018 naar de Noordwaard in de Biesbosch bij Werkendam

Wat hebben we in februari 2018 genoten van de lezing van Jaques van der Neut over de Biesbosch. Een boeiende verteller over de veranderingen in de Biesbosch en in het bijzonder de veranderingen in de Noordwaard. De Noordwaard is het gebied tussen Werkendam en de Kop van 't Land.

Waar vijf jaar geleden nog bieten, aardappels en graan geoogst werden, stroomt nu water en is er 'Ruimte voor de rivier' gemaakt. Maar een lezing -hoe mooi ook- is toch iets anders dan het met eigen ogen aanschouwen. En dat kan met deze kleine excursie!

Op **23 juni om 14.00 uur** wordt u ontvangen in de Biesboschschoor aan **De Werken 1 in Werkendam**. Er is genoeg parkeergelegenheid. U krijgt daar twee keer koffie of thee met een Biesbosch-lekkernij: de grienduif. Om 14.45 uur stappen we in de Biesbosch-expres, een elektrisch aangedreven treintje en rijden dan door Werkendam naar de Noordwaard. Tijdens de rit geeft de gids uitleg over het ontstaan en de geschiedenis van de Biesbosch. Ook zien we de nieuwe ontwikkelingen van boerenland naar natuur- en overstromingsgebied. Na anderhalf uur en 26 kilometer zijn we weer terug in de Biesboschschoor. U kunt hier nog wat rondkijken. In de schoor vindt u allerlei Biesbosch-attributen die herinneren aan het werken en

leven in de Biesbosch. U kunt op eigen kosten nog een drankje nuttigen voor u de reis naar Sprang-Capelle weer aanvaardt.

Deze excursie is uitermate geschikt voor mensen die met weinig moeite veel over de nieuwe Biesbosch willen zien en te weten komen. Wat dacht u van waterbuffels, Konikpaarden, Schotse hooglanders, zeearenden, visarenden en al wat er nog verder in de Biesbosch leeft.

U kunt zich voor deze excursie aanmelden door € 15,00 over te maken naar de rekening van onze heemkundevereniging **NL21RABO 0334 2480 00** onder vermelding van '**Biesbosch**'. Per lid kan er één introducee mee voor dezelfde prijs.

Graag overmaken vóór 16 juni 2018.

Grote excursie op zaterdag 29 september naar de Oranjestad Diest in België

Wie had dat ooit gedacht dat België ook een Oranjestad zou hebben? Het is wel even anderhalf uur rijden maar dan ben je ook in een mooie, oude en interessante stad.

Waarom een Oranjestad? Bijna drie eeuwen lang was de stad in handen van de graven van Nassau; de latere prinsen van Oranje-Nassau. De oudste zoon van Willem de Zwijger, Filips-Willem, ligt er

begraven. Diest maakt samen met Breda (NL), Dillenburg (D) en Orange (F) deel uit van de Unie van de Oranjesteden.

In de steegjes en straten rond de gezellige Grote Markt waan je je al snel in de tijd dat de prinsen van Oranje hier woonden.

Dat wordt een interessant dagje bij onze zuiderburen.

Hoe ziet het programma van deze dag er uit?

08.30 uur: Vertrek vanuit Sprang-Capelle vanaf Zidewinde

09.30 uur: Koffiestop in Reusel

11.00 uur: Bezoek aan de Citadel van Diest.

Na de Belgische onafhankelijkheid werd Diest uitgebouwd als vestingstad met wallen, stadspoorten, forten en een citadel. Drie gidsen leiden ons rond in dit indrukwekkend bouwwerk. De citadel heeft een bijzonder verdedigingssysteem. Bouwtechnisch is het een unicum in Europa.

12.15 uur: Een Belgische lunch

13.15 uur: Er is een keuze uit drie rondleidingen met gids. In de bus moet u een keuze maken, zodat het gezelschap over drie rondleidingen verdeeld wordt.

Rondleiding 1: Met de nachtwaker op pad. In de 19^e eeuw ging de nachtwaker dagelijks op pad om de straatlampen aan te steken. Hij heeft dan ook sprankelende en pittige verhalen te vertellen. U maakt tevens kennis met de adembenemende schoonheid van de Oranjestad.

Rondleiding 2: In de voetsporen van de prins. Wie was die Filips-Willem? Met een bezoek aan zijn graf start de wandeling. Het levensverhaal van deze zoon van Willem van Oranje laat zich lezen als een echte thriller. In de voetsporen van hem zullen we het moois van deze Hofstad verkennen.

Rondleiding 3: Het ritme van de Demer. De Demer kronkelt door het stadscentrum van Diest. Via een houten vlonderpad wandelen we naar het bonzend hart van de stad. Een tocht door het verleden met scheepstrekkers, bierbrouwers en leerlooiers een vleugje nostalgie en prachtige stadsgezichten passeren de revue.

15.15 uur: Ontdek zelf Diest aan de hand van de plattegrond die u mee krijgt.

16.45 uur: Vertrek uit Diest.

18.30 uur: Diner in Casteren

20.30 uur: Vertrek uit Casteren

21.30 uur: Aankomst in Sprang-Capelle

U kunt zich voor deze excursie aanmelden door € 60,00 over te maken naar de rekening van onze heemkundevereniging **NL21RABO 0334 2480 00** onder vermelding van '**Diest**'. Per lid kan er één introducee mee voor € 65,00. Er is plaats voor 70 personen. Uw betaling bepaalt de volgorde van inschrijving. **Vergeet vooral uw identiteitspapieren niet!!!!**

Graag overmaken vóór 19 september.

**Verslag van de lezing op 12 maart 2018 over
'Over platte praat en immaterieel erfgoed: wezen en waarde van het Brabants
dialect' door Jos Swanenberg**

Een eigen taaltje heeft toch wel wat. En dat vinden meer mensen, gezien het aantal leden en gasten die op de lezing van Jos Swanenberg waren afgekomen.

Maar wie is Jos Swanenberg? Jos werkt bij Erfgoed Brabant. Bij Erfgoed Brabant werkt een groep mensen die zich bezighouden met ons erfgoed onder de aandacht te brengen van het onderwijs, beleidsmakers en een breed publiek. Dus ook aan mensen zoals wij. Daarnaast is hij hoogleraar 'diversiteit in taal en cultuur' aan de universiteit van Tilburg. Hij is opgegroeid in Middelrode, een dorpje ten zuiden van Den Bosch.

Het dialect heeft eigenlijk geen goede naam in Nederland. Het wordt vaak in verband gebracht met platte praat, streektaal, je moerstaal of zelfs oud-Nederlands. Maar de vraag is of dat terecht is.

We krijgen een hele verhandeling over de taal. Maar is er eigenlijk wel een verschil in de officiële taal en een dialect? En wie maakt dat uit? Het gaat zoals met zoveel zaken, wie macht heeft – zoals het leger en de kerk- hebben een flinke vinger in de pap. En niet te vergeten het onderwijs.

Het dialect wordt vooral gesproken waar het gezellig is, zoals in verenigingen en bij familie.

In Nederland waren er lange tijd maar twee talen: Nederlands en Fries. Sinds 1996 is het Limburgs en Nedersaksisch ook als taal erkend.

En het Brabants of Sprang-Capels? Dat heeft gewoon pech gehad. Te weinig invloed! Maar het is ook niet eenvoudig om het Brabants als één taal te presenteren; er zijn vele variaties.

Maar één kenmerk is helder: wij spreken niet van **je** of **jullie**, wij hebben het over **ge**, **gij** of **gullie**. '**Hebben jullie het al gedaan?**' klinkt niet goed in onze oren, wij zeggen '**Hedde gullie ut al gedaon?**' Jos beweert dat de rivier de Donge een belangrijke taalgrens markeert. Ten westen er van wordt er over '**schoon weer hee**' gesproken en ten oosten over '**mooi weer waaar**'. Achter mij hoorde ik iemand zeggen: "Maak mij niet uit als het maar droog blijft."

Al die zinnetjes werken als een soort herkenning waar de spreker van

daan komt; het werkt als een shibboleth. In de Tweede Wereldoorlog pikte je een Duitser er zo uit met het woord Scheveningen. De 'sch' is voor onze oosterburen moeilijk uit te spreken. Hoe zijn de dialecten ontstaan? Dat is een vraag die je niet mag stellen en beantwoorden is al helemaal onmogelijk. Rond 1500 had elke streek zijn eigen taal of dialect zoals je wilt. Uit een van die dialecten heeft zich het Algemeen Nederlands ontwikkeld. In de 16^e eeuw ontstond de Verenigde Republiek der Nederlanden. Veel macht en rijkdom zorgde er voor dat het dialect dat in Holland gesproken werd zich tot het Nederlands ontwikkelde. De Statenvertaling werd in dat dialect geschreven. Beroemde schrijvers als P.C. Hooft en Joost van den Vondel droegen ook hun steentje bij. Een schrijftaal werd ontworpen en tot op de dag van vandaag spreken wij nog steeds die schrijftaal als ABN. Daardoor kreeg het dialect de woorden plat, boers en dom opgeplakt. Maar bedenk dat je moedertaal een volwaardige taal is: je kunt er alles in zeggen wat je denkt en voelt. Maar als je gaat studeren moet alles wel weer in het Nederlands. Want dat is tenslotte goed voor je loopbaan.

Jos sluit de avond af met nog wat verschillen in gebruik van woorden: buurten – bijpraten; steggelen – bekvechten; butsen – kneuzen.

Wij drinken graag een pilsje met een frietje. Maar boven de rivieren drink je een biertje met een patatje. Ik mag hopen dat ze hetzelfde smaken.

Jos roept op om het dialect te behouden en te promoten in je eigen gemeenschap door culturele activiteiten te organiseren, het onderwijs te benaderen en ons dialect vast te leggen. Genoeg werk aan de winkel dus voor de werkgroep 'dialect'.

Jos neemt afscheid zoals het hoort met: **Houdoe en dégge bedankt zijt dè witte ...**

Rien Visser

De dialectgroep vertelt

De werkgroep die zich bezig houdt met ons eigen dialect is hard aan het werk. En natuurlijk geïnspireerd door de lezing van Jos Swanenberg. Een van zijn adviezen was om het dialect vast te leggen. Die handschoenen heeft de werkgroep opgepakt. Hieronder staat het eerste resultaat.

Heeft u zelf nu mooie voorbeeldwoorden of -zinnen in ons dialect, houdt die niet voor uzelf maar stuur ze naar mij door via d.evertse01@gmail.com. Alvast hartelijk bedankt!

Enkele woorden in het Sprang-Capelse dialect met voorbeeldzinnen.

donniet ≈ iemand die z'n spullen verwaarloost

Ge hoeft hum gin nieuw fiets te geven, den dieë de's zun'en donniet.

Je hoeft hem geen nieuwe fiets te geven, dat is zo'n slordige jongen.

zèède ≈ zeg je

Wè zèède nou, ik verstoai oe nie, zeg ut nogus.

Wat zeg je nu, ik versta je niet, zeg het noch eens.

bonnefooi ≈ op goed geluk

Ik kôôp 'nun aanderen auto op de bonnefooi, es er iets mee ies he'k pech gehaad.

Ik koop een andere auto op goed geluk, mankeert er iets aan dan heb ik pech.

hoeke ≈ wat voor

Hoeke schoen hedde gullie, zen dè dezelfde es van hullie?

Wat voor schoenen hebben jullie, zijn dat dezelfde als van hen?

mèèn (Sprangs) ≈ mij(n)

Dè lêêg laog doske dè leejg staot is van mèèn, dè hōôg dè hogger staot ies van jou.

meen (Capels) ≈ mij(n)

Dè lêêg laog doske dè leejg staot is van meen, dè hōôg dè hogger staot ies van jou.

Dat leeg laag doosje dat laag staat is van mij, dat hoge dat hoger staat is van jou.

dè miejs ≈ die vrouw

dieje miejs ≈ die man

Dè miejs ies mee ne zeun van dieje miejs getrouwd.

Die vrouw is met een zoon van die man getrouwd.

Dik Evertse

Maar niet alleen woorden en zinnen, er is zelfs een heel gedicht in het dialect.

Un gedicht over oons (Jan en Nolly)

De dialectgroep kan ut nie laoten
om over de meense van Sprang-Capelle te praoten.
Mér wilde ok niet worde vergeten,
laot ut oons dan efkus weten.
Dan preberen we d'r iets over te vertellen.
Gao één van oons dus mér es efkus bellen.
Mèr heel veul meensen weten ut al lang,
meene man Jan, die komt uit Sprang.
Dus jullie snappen ut al wel
zelf koom ik uît Capel.
Dé gaot allang, heel best.
We rèezen en fietsen van oost naor west.
Rèème (n) dè doe'k hêêl gèère.
Mèr in ut dialect is ut te vergelèèke mee appels en pèère.
Efkus n'n diepe zucht.
De preblemen over ut dialect zen nie uît de lucht.
We gaon ut preberen, meer ideeën gèère heur!
Daorum is mijn vraog: Gaon we d'r met z'n alle veur?
Spreek me ies aon, om ies wé te vertellen.
'k Heb dit ook in 't clubblad van v.v. N.E.O. gedaon.
Wil 't zelfde mee de heemkunde verder gaon.
Nou moode van meen grust weten,
de'k mee m'n zusjes op de foto bij J. Voordepoorte ok friet stond te eeten.
'k Heb daor ok èèrpel(s) gepit en gewerkt.
Dè heet ok m'n lèève verrèèkt en versterkt.
Heel veul d'r van geléérd,
de's toch echt niet verkeerd.
In de hoop dè't dur meense reageren,
doe dit of dè ies n'n keer.
'k Hou me aonbevoolen, 'k zou zeggen tot de volgende keer mèr weer!

Nolly Kuysten - Vos

4 mei dodenherdenking en 5 mei bevrijdingsdag

De heemkundevereniging kwam in het bezit van onderstaande foto met koningin Wilhelmina er op. De hofprediker ds. W.L. Welter schreef het onderstaande gedicht op de foto. Zoals u kunt lezen schreef hij het gedicht naar aanleiding van het vertrek van koningin Wilhelmina naar Londen in 1940.

U ziet een gedicht dat helemaal in die tijd paste wat inhoud en taalgebruik betreft.

Tegenwoordig worden er natuurlijk ook gedichten gemaakt. En let daarbij op de verschillen tussen bovengenoemd gedicht en het gedicht hieronder.

13 Mei 1940

Neen, 't was geen vlucht die U deed gaan
Maar volgen, waar God riep ;
'k Vraagniet, wat in U is doorstaan,
Een strijd hoe zwaar hoe diep.

Wij knielen naasten met U neer,
Tot God de blik, de hand ;
Geef Neerland aan Oranje weer,
Oranje aan Nederland.

En kome dan wat komen mag
W' aanbidden zwijgen stil.
De nacht zij zwart, omfloerst de dag,
Geschiede Heer, Uw wil.

Dr W.L. Weltert

Er is zelfs een gedichtenwedstrijd uit geschreven door het Nationaal Comité 4 en 5 mei met het thema 'Dichter bij 4 mei'.

De 17-jarige Gytha te Nijenhuis uit Surhuisterveen heeft de finale gewonnen van 'Dichter bij 4 mei'. Hierdoor mag ze op 4 mei bij de Nationale Herdenking op de Dam in Amsterdam haar winnende gedicht voorlezen. Haar gedicht was het mooiste en beste van de tien die de finale haalden.

'Dichter bij 4 mei' is een dichtwedstrijd voor jongeren tussen de 14 en 19 jaar. De finale was in De Kanselarij in Leeuwarden. De wedstrijd wordt ieder jaar gehouden in de provincie waar dat jaar op 5 mei de Nationale Viering Bevrijding plaatsvindt. Dit jaar is dat in Fryslân. De 10-jarige Naomi Maneka uit Leeuwarden mag dan haar gedicht over vrijheid voorlezen.

Het liefst willen we vergeten.
Deze stoffige doos op zolder laten staan.
Dit litteken verbergen met kleding.
Maar je kan het niet loslaten.

Leegte, stilte,
maar toch luid.
Veel woorden
maar niet te omschrijven.

Voor sommigen gegraveerd in geheugens.
Bij anderen geleerd met het verstand.
De gebeurtenissen van lange tijd geleden
ze blijven voortbestaan in ons.

Ook in ons dorp werden er gedichten gemaakt door leerlingen van de basisscholen. Twee er van werden door de makers voorgedragen in de herdenkingsdienst op 4 mei in de hervormde kerk van Sprang. Jordy Hoefnagel droeg zijn eigen gedicht prachtig voor.

Oorlog, verdriet tranen
je zou maar in die tijd leven
..... de meesten denken er niet aan
Jullie weet je waar je nu bent waar we over praten.....
Weet je wat er aan de andere kant van de wereld gebeurt?
Vroeger wisten de mensen het niet
Nu wel via sociaal media....
Ben jij en helper of een wegekijker?

Rien Visser

Verslag van de toneeluitvoeringen op 2 en 3 mei 2018 over 'De ronde van '43' door de toneelverenigingen Ka-Thé en 't Centrum

In de herdenkings- en bevrijdingsweek van begin mei speelden toneelvereniging 't Centrum samen met Ka-Thé uit Kaatsheuvel op verzoek van de heemkundevereniging Sprang-Capelle het toneelstuk 'De ronde van '43' geschreven door Henri Knap in een toneelbewerking van Lieke van Galen. Een prachtig en ontroerend verhaal over gewone mensen die moesten leven in een ongewone tijd en daar ook het beste van probeerden te maken.

De hoofdrolspelers Theo Koenders (Willie Peters) en het Joodse meisje Roos dat Elsje (Merel de Nijs) genoemd wordt, nemen ons mee op hun koude en moeizame fietstocht op een zondag in 1943.

Het verhaal begint als Gert, de vriend van Theo, 's morgens in alle vroegte langskomt met Roosje die bij hem thuis ondergedoken zit maar omdat er huiszoeking dreigt er niet langer kan blijven.

Bij Theo en zijn vrouw Antoinette kan het ook niet omdat die al onderduikers hebben. Dus besluit Theo met Roosje een aantal adressen langs te gaan om te vragen of Roos daar een aantal dagen mag blijven.

Met Roos die vanaf nu Elsje zal heten, komt Theo het eerst bij de familie Van Doorn, daar blijkt al snel dat er al een Joods meisje in huis komt en meneer Van Doorn wil zijn vrouw niet teveel belasten. Bij tandarts Veenendaal krijgen ze wel soep maar verder ook nul op het rekest omdat er vrij veel mensen -waaronder NSB-ers- in de praktijk komen.

Als ze even later bij opticien Munster op de stoep staan, blijkt mevrouw hoogzwanger en mag zich niet te druk maken; dus helaas.

Ook op zijn beste vriend Willem doet Theo vergeefs een beroep. Hij wordt boos en verontwaardigd dat Theo zoiets durft te vragen. Moet hij als leraar dan zijn leerlingen van de middelbare school in gevaar brengen?

De arme mevrouw Blaauw, die ze daarna bezoeken, krijgt bij het idee van een onderduikstertje al een zenuwinzinking, dus gaan ze gauw verder.

Op naar 'Ora et Labora' waar een pinnige vrouw Driessen hen kort en bondig mededeelt dat zij het ook niet makkelijk heeft en geen vakantiegangers kan gebruiken dus er zal meegewerkt moeten worden en voor de kost betaald worden. Hier wordt maar snel verder gegaan.

Tot overmaat van ramp krijgt Theo een lekke band en komen ze bij het laatste adres, bij de fietsenmaker Van Amerongen, die repareert de fiets met een omhaal van woorden maar helaas geen plaats voor Elsje.

Het eind van het liedje is dat Roosje weer mee terug gaat naar Theo en Antoinette Koenders gaat. Onderweg worden ze nog door Wehrmacht-soldaten aangehouden omdat ze zonder licht en in spertijd fietsen. Maar Roosje weet ze met een goede smoes om de tuin te leiden. Daarna zijn we getuigen van een ontroerende ontmoeting. Antoinette Koenders staat al met open armen op Roosje en haar man te wachten.

Dan sluit het doek en word het even stil. Wat een onroerend en aangrijpend verhaal dat ook zomaar in Sprang-Capelle gebeurd zou kunnen zijn. Het gaat door je hoofd, wat zou ik gedaan hebben, zou ik het aangedurfd hebben?

Mooi is ook dat nergens in het verhaal een oordeel over deze mensen uitgesproken wordt. Er worden zelfs verontschuldigen aangevoerd voor deze in onze ogen misschien bange mensen.

Met de ogen van nu is het erg gemakkelijk naar die tijd van toen te kijken, zij wisten nog niet wat hen nog verder te wachten zou staan en hoelang de oorlog nog zou duren. Is het dan zo vreemd dat vele mensen nee zeiden?

De leden van de beide toneelverenigingen hebben in zeven weken tijd dit stuk ingestudeerd en ons in 2,5 uur tijd meegenomen op deze ronde van '43. Op realistische wijze werden de decors verwisseld. Ondertussen luisterden we naar passende hobomuziek, gespeeld door Cindy Brekelmans. En voor we het wisten stonden we weer in andere huiskamer.

Elke speler speelde zijn rol met overtuiging waarvoor het publiek zijn of haar waardering uitsprak door een minutenlang applaus te laten horen. Vooral moeten we de hoofdrolspelers nog vermelden: Theo Koenders gespeeld door Willie Peters en het Joodse meisje Roosje gespeeld door Merel de Nijs die met zoveel overtuiging speelden dat velen erdoor geroerd werden met name toen Merel het lied van Claudia de Brey zong 'Mag ik dan bij jou'.

Bijna 500 mensen bezochten de voorstellingen en namens hen mag ik mijn dank uitspreken voor deze avonden aan de heemkundevereniging en zeker aan de toneelverenigingen 't Centrum en Ka-Thé. De avonden waren zeer geslaagd, de thuisblijvers hadden wederom ongelijk.

Er is een filmopname van 'De ronde van '43' gemaakt en deze is op dvd te verkrijgen bij Johan van Eersel, tel 06-12724075 en de kosten hiervan zijn 10 euro.

Dieter Verbeek

Opgegraven verleden

Onder deze titel is er van 14 tot 22 april een archeologische tentoonstelling gehouden in Waalwijk. Deze tentoonstelling is georganiseerd door de drie samenwerkende heemkundeverenigingen uit de gemeente Waalwijk.

De plaats was goed gekozen in het mooie en stijlvolle voormalige gemeentehuis aan de Markt. Honderden mensen bezochten de tentoonstelling en dat kwam ook door de gunstige ligging waardoor het winkelend publiek spontaan binnen kon lopen.

De samenwerking resulteerde in een mooie tentoonstelling met voorwerpen uit Waalwijk, Waspik en Sprang-Capelle en uit het depot van het oudheidkundig museum in Den Bosch. Het geheel zag er verzorgd

uit en de voorwerpen lagen in mooie vitrines.

Er waren handbijlen enz. te zien uit het stententijdperk tot vondsten uit de Tweede Wereldoorlog. Helaas waren er maar een paar voorwerpen uit ons dorp. Het mooiste was wel een lanspunt dat te voorschijn kwam bij graafwerkzaamheden bij de Sprankelaer in Capelle waar vroeger een Schans lag. Een schans is een verdedigingswerk.

Er waren vele oude gebruiksvoorwerpen, munten enz. Ook waren er munitie en wapens die bij het Capelse Veer gevonden zijn. In een rustig hoekje kon men ook kijken naar de documentaire 'De Huilende Wilg'. Veel mensen gingen daar even rustig zitten.

Aan de kinderen was ook gedacht, die konden vragen beantwoorden en raden hoeveel pijpenkoppen er in een vaas zaten.

Voorafgaande aan de tentoonstelling was er in het wijkcentrum Balade een lezing over archeologie.

De archeoloog Hans Koopmanschap heeft vaak onderzoek gedaan in Waalwijk en kon daar boeiend over vertellen. Hij wist de bezoekers te boeien met de ontstaansgeschiedenis van deze streek die begon bij de Maas en ook over de proefsleuven die in Waspik gegraven zijn. Over Sprang had hij zo zijn eigen mening, met name over de secco's in de kerk van Sprang.

Koos Nieuwenhuizen

De auto van m'n opa

Het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) vroeg zich ruim twee jaar geleden af hoe gemotoriseerd jouw opa en oma waren. Dat hebben we geweten! Inmiddels kunnen auto- en motorliefhebbers hun hart ophalen aan meer dan 10.000 foto's (en het einde lijkt nog niet in zicht) op 'De auto van m'n opa'. Dat is een website over de bezitters van motoren en auto's in Noord-Brabant tussen 1906 en 1951 die in 2015 live ging, met al de verhalen en beelden die daarbij horen: over avontuurlijke motorrijders, ondernemende fabrikanten, vrouwen achter het stuur, maar ook oma in het zijspan en vader op zijn Sparta.

Als je tussen 1906 en 1951 in een auto of op een motor rondreed, kon iedereen aan je kenteken zien uit welke provincie je kwam. In die tijd zijn er ruim 99.000 'Brabantse' kentekens op naam uitgegeven. Het BHIC heeft tweeënhalf jaar geleden het plan opgevat om die kentekens in een database te zetten en er een site aan te wijden: 'De auto van m'n opa' dus. Maar wat de site echt leuk maakt, is allerlei aanvullende informatie, zoals merk of type en natuurlijk de familie verhalen en de vele foto's die mensen zelf toevoegen. Die 10.000 foto's online hebben betrekking op ruim 3800 Brabantse kentekens. Soms weten we meer over een auto, maar ontbreekt informatie over het kenteken. Die zoekplaatjes vind je in de rubriek 'Help ons'. Zou het lukken om in totaal van 5000 kentekens een foto online te plaatsen? Dat streven heeft het BHIC wel degelijk. Er zitten ongetwijfeld nog veel foto's verstopt in oude familiealbums of stoffige schoendozen op Brabantse zol-

derkamers. Ga eens op zoek naar het gemotoriseerde leven van je Brabantse voorouders en laat het ons weten. Voor foto's, verhalen en meer informatie: www.deautovanmnapa.nl

Wie kent ze?

We hebben de foto maar erg groot gemaakt want er staan veel mensen op, dus er is veel uit te zoeken. Wat weten we al van de foto?

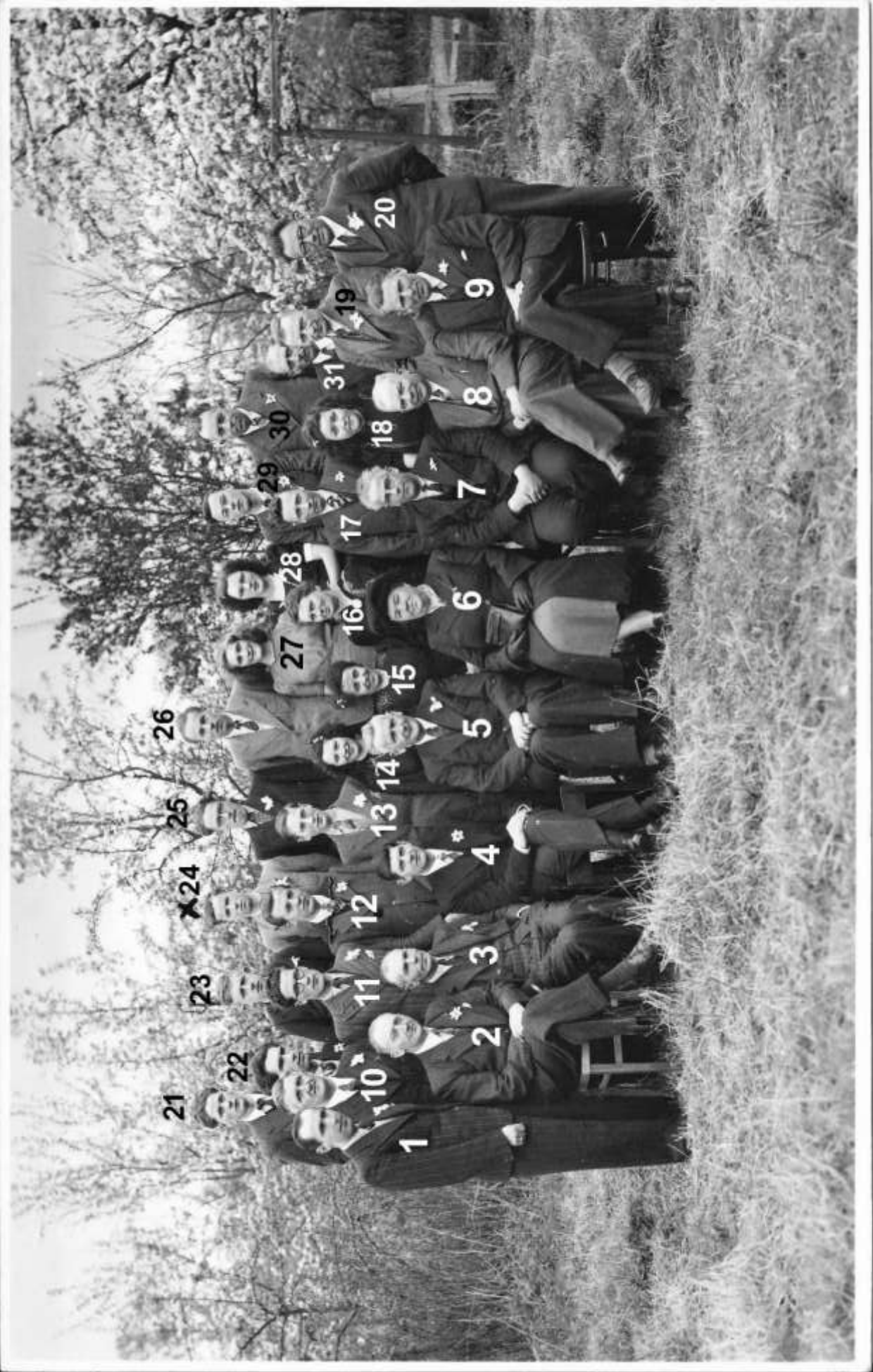
De foto is eind jaren vijftig van de vorige eeuw gemaakt. Bas Werther staat ook ergens op de foto. Hij woonde toen in de Van der Duinstraat waar nu transportbedrijf De Roon gevestigd is. En waarschijnlijk staat ook meneer Dees op de foto.

We zijn benieuwd hoeveel namen we te weten komen.

Maar we zijn nieuwsgierig naar de reden van deze statiefoto. Was er een feestje, een jubileum of misschien wel een reisje? En kent iemand de plaats waar deze foto gemaakt is?

Laat het mij weten: telefoon 0416 - 277386; of stuur een e-mailtje naar

j.nieuwenhuizen80@ziggo.nl.

Waar is dit en waar was dat?

Waar was dat?

Dat viel niet mee deze keer. Ik was snel klaar met tellen. Er was maar één in-zender en dan ook nog met de goede oplossing. En natuurlijk was dat Nico Wittebol. Vanharte gefeliciteerd en het flesje wijn komt naar je toe. De foto laat een deel van het hekwerk zien bij het nieuwe B&B 'Het Wolfseind', Kerkstraat 6 Sprang. Het is wel het oudste huis van Sprang, maar in een nieuwe outfit. Ik heb nog eens na zitten denken waarom er zo weinig oplossingen waren. Ik denk dat ik het weet. Het hekwerk is vrij nieuw. Het is pas dit jaar of verleden jaar geplaatst. Dat is een aannemelijke reden. Maar des te meer moeten we onze ogen te kost geven ook al gaat het om nieuwe zaken. Bent u ook zo nieuwsgierig hoe het er daar van binnen uit ziet? Maar we stappen snel over naar een nieuwe puzzel.

Waar is dit?

Het nieuwe detail is in Vrijhoeve te vinden. Of beter gezegd op de grens tussen Vrijhoeve en Capelle. Niet te veel met de neus in de wind lopen want dan zal je het nooit zien. Dus allemaal op de fiets met dit mooie weer om eens in Vrijhoeve rond te neuzen.

Bel uw oplossing door naar de redactie van het 'Kostersluik', p.a. Netty Waarts, tel. 0416-312210 of stuur een e-mailtje naar nwaarts@home.nl, onder vermelding van 'oplossing puzzel 12.2'. **En vergeet niet uw adres te vermelden.**

Onder de goede oplossers wordt een fles wijn verloot.

Ad Wagemakers

Kijk regelmatig op de website van heemkundevereniging Sprang-Capelle
www.heemkundesprangcapelle.nl